

5 juli 2018

Reactie Internetconsultatie Ontwerp-Besluit

i.v.m. de
implementatie van
de herziene IORP-
richtlijn

Inleiding

Op 13 januari 2017 is de herziene IORP-richtlijn (ook wel IORP II) in werking getreden. Uiterlijk 13 januari 2019 moet de IORP II geïmplementeerd zijn in de wetgeving van de Europese lidstaten.

Op 13 april 2018 heeft minister Koolmees het Wetsvoorstel voor de implementatie van IORP-II naar de Tweede Kamer gestuurd. Het wetsvoorstel zal de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet op het financiële toezicht wijzigen.

Om ook de lagere regelgeving handen en voeten te geven heeft de regering op 7 juni 2018 een concept Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) ter consultatie aangeboden. Deze AMvB stelt wijzigingen voor van:

- Het besluit financieel toetsingskader
- Het besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling
- Het besluit bekostiging financieel toezicht 2019
- Het besluit prudentiële regels WFT
- Het besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen WFT

Graag maakt Swalef Pensioenjuristen en Academie gebruik van de mogelijkheid enkele opmerkingen te maken bij de concept AMvB.

Algemene opmerking Swalef: De concept AMvB geeft duidelijke, concrete en strakke handvatten, met name op het vlak van risicomanagement. Dit juichen wij toe.

Communicatie

Op grond van het Wetsvoorstel voor de implementatie van de IORP II richtlijn wordt het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) uitgebreid met:

- Informatie over de reglementaire pensioenleeftijd
- Een opgave van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken, waarbij deze gegevens voor zover het ouderdomspensioen betreft, tevens weergegeven worden op basis van een pessimistisch scenario, een verwacht scenario en een optimistisch scenario, met de waarschuwing dat de projecties kunnen verschillen van de definitieve hoogte van de te ontvangen pensioenuitkeringen
- Informatie over de werkgeverspremie en werknemerspremie
- Informatie over garanties
- Voor zover van toepassing, informatie over de dekkingsgraad en
- Voor zover van toepassing, informatie over de ingehouden kosten.

In de concept AMvB wordt uitgewerkt welke informatie over reglementair te bereiken pensioenaanspraken verstrekt moet worden.

Verder geeft de concept ambv (ook) weer welke informatie over de werkgevers- en werknemerspremie verstrekt moet worden. Het volstaat daarbij om de betaalde premie uit te drukken in een totaalpercentage van het salaris waarover pensioen wordt opgebouwd (de pensioengrondslag). Het is niet nodig een exacte premieverdeling voor elke deelnemer in euro's te geven.

De concept AMvB somt ook algemene eisen op waaraan een UPO moet voldoen. De UPO's voldoen daar grotendeels al aan. Nieuw is dat op het UPO elke wezenlijke wijziging ten opzichte van het UPO van het voorgaande jaar duidelijk wordt aangegeven. Hierbij kan men denken aan een wijziging van de reglementaire pensioenleeftijd, de franchise, het opbouwpercentage en de beschikbare premie, aldus de nota van toelichting.

Opmerking Swalef: De uitwerking in de concept AMvB is duidelijk. Het kunnen volstaan om de werkgevers- en werknemerspremie uit te drukken in een totaalpercentage van de pensioengrondslag juichen wij toe.

Sleutelfuncties - I

Het pensioenfonds stelt de houders van de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie in staat deze functies op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen.

De risicobeheersfunctie en de actuariële functie kunnen door dezelfde persoon worden uitgeoefend, met uitzondering van de persoon die naast het uitoefenen van de actuariële functie ook waarmede actuaris is.

De interne auditfunctie kan niet met een andere sleutelfunctie worden gecombineerd. Reden hiervoor is dat in het kader van de interne auditfunctie ook toegezien wordt op taken van de risicobeheerfunctie en de actuariële functie.

Sleutelfuncties kunnen ook uitgeoefend worden door bestuursleden.

Sleutelfuncties mogen door dezelfde personen worden uitgeoefend die bij de werkgever een dergelijke functie uitoefenen. Voorwaarde is dan wel dat het pensioenfonds moet uitleggen hoe eventuele belangenconflicten met de werkgever worden voorkomen of beheerst. Dit moet opgenomen worden in de eigenrisicobeoordeling en hierover moet in de gedragscode een bepaling gewijd worden.

Opmerking Swalef: Wij zien uit praktisch en kosten oogpunt de meerwaarde van het gebruik maken van bijvoorbeeld risicomangers bij een werkgever met een eigen ondernemingspensioenfonds. Het risico van een belangenconflict is wel groot, de uitvoering van de taken, de onafhankelijkheid van de sleutelfunctiehouder en de wijze van omgang in de situatie dat er een belangenconflict is tussen het pensioenfonds en de werkgever moet zeer goed geborgd en beschreven worden.

Sleutelfuncties - II

De governance van pensioenfondsen kent drie organen en een aantal extra 'functies'. Zo is er een bestuur, een verantwoordingsorgaan of een belanghebbendenorgaan, intern toezicht (visitatiecommissie of Raad van Toezicht), een compliance officer, een accountant, een adviserend actuaris, een waarmerkend actuaris. Na implementatie van de IORP II is er ook een risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie. De AFM en DNB zijn daarnaast betrokken bij het pensioenfonds als externe toezichthouders.

Opmerking Swalef: Eén van doelstellingen van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen was het bewerkstellingen van de stroomlijning van taken en bevoegdheden. Uit de Evaluatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen zoals gepubliceerd op 8 maart 2018 volgt dat dit doel maar ten dele is bereikt. Door de specifieke taken en verantwoordelijkheden van de houders van de sleutelfuncties (risicobeheerfunctie, de interne auditfunctie en actuariële functie) wordt stroomlijning een nog grotere uitdaging. Dit vergt bij het inrichten van de governance van een pensioenfonds veel zorg en aandacht. Er moet goed nagedacht worden over de vraag wie waarvoor verantwoordelijk is en dit moet goed vastgelegd worden.

Opleveren extra documenten pensioenfondsen

De concept AMvB verplicht de pensioenfondsen tot het opleveren van extra documenten. Het betreft o.a.:

- Een pensioenfonds stelt in het kader van het risicobeheer schriftelijk beleid vast ten aanzien van de beheersing van te lopen risico's en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid.
- Het pensioenfonds evalueert het beleid ten minste driejaarlijks en past het beleid na een belangrijke wijziging onverwijld aan.
- Een pensioenfonds voert ten minste driejaarlijks een eigenrisicobeoordeling uit en legt de resultaten daarvan schriftelijk vast. Bij tussentijdse significante wijzigingen moet de eigenrisicobeoordeling onverwijld plaatsvinden.
- Een pensioenfonds voert een beheerst beloningsbeleid. Het pensioenfonds evalueert en actualiseert het beleid inzake beloningen ten minste driejaarlijks.
- Een pensioenfonds legt schriftelijk beleid vast met betrekking tot de interne audit en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid. Het pensioenfonds evalueert het beleid ten minste driejaarlijks en past het beleid na een belangrijke wijziging onverwijld aan.
- Een pensioenfonds legt schriftelijk beleid vast met betrekking tot de actuariële activiteiten en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid. Het pensioenfonds evalueert het beleid ten minste driejaarlijks en past na een belangrijke wijziging het beleid onverwijld aan.
- Een pensioenfonds legt het beleid met betrekking tot uitbesteding van werkzaamheden schriftelijk vast en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid. Het fonds evalueert ten minste driejaarlijks en past het beleid na een belangrijke wijziging onverwijld aan.
- Een pensioenfonds stelt DNB tijdig in kennis van het uitbesteden van werkzaamheden aan een derde. Indien de uitbesteding de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie, actuariële functie of het beheer van het pensioenfonds betreft, wordt DNB daarvan in kennis gesteld voordat de overeenkomst met de derde waaraan de werkzaamheden worden uitbesteed in werking treedt. Verder moet een fonds DNB in kennis stellen van belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de uitbestede werkzaamheden.
- Een houder van een sleutelfunctie moet periodiek en schriftelijk rapporteren aan het bestuur van het pensioenfonds over zijn bevindingen. Dit staat niet in de concept AMvB maar in het implementatie wetsvoorstel.

Opmerking Swalef: Eén van de conclusies uit de Evaluatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen van 8 maart 2018 is dat pensioenfondsbestuurders de gepercipieerde regeldruk te hoog vinden. De toename van het aantal verplicht op te leveren rapportages en beleidstukken zal dit gevoel van een te hoge regeldruk versterken. Wij vragen ons af hoe dit zich met elkaar rijmt.

Geschiktheid

In de concept AMvB staat in artikel 30 lid 1 dat 'De personen die het beleid van het fonds bepalen of mede bepalen voldoen aan de vereiste geschiktheid indien hun kwalificaties, kennis en ervaring collectief volstaan om een gezond en prudent bestuur van het fonds mogelijk te maken'.

Dat geeft straks nadere invulling van het huidige artikel 106 lid 1 Pensioenwet waarin staat dat 'Het beleid van een pensioenfonds wordt bepaald of mede bepaald door personen die geschikt zijn in verband met de uitoefening van het bedrijf van het pensioenfonds'. De geschiktheidseis geldt zowel voor individuele bestuurders als het collectief, en is als open norm voorgeschreven. Het gaat erom dat de bestuurder voldoende kennis en ervaring heeft, en professioneel gedrag tentoonspreidt.

Opmerking Swalef: De concept AMvB volstaat met collectieve geschiktheid terwijl de huidige norm individuele geschiktheid is. Wij merken op dat dat niet bij de complexe omgeving van een pensioenfonds past en ook niet bij de huidige tijdsgeest om vertrouwen te herwinnen waar het pensioenfonds betreft. Wij geven in overweging het begrip 'collectief' te schrappen in artikel 30 lid 1 concept AMvB.

Vraag Swalef: Wat wordt bedoeld met 'gezond' in artikel 30 lid 1 concept AMvB?

Disclaimer

Swalef streeft er naar de informatie correct en actueel te houden.
Aan de informatie die is verstrekt kunnen echter geen rechten worden ontleend.
Swalef aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de inhoud en de informatie.